

Kultura

12. travnja

**PROMOCIJA NA
ZATVARANJU
KREATIVNE
RIZNICE**

Narcisa VEKIĆ

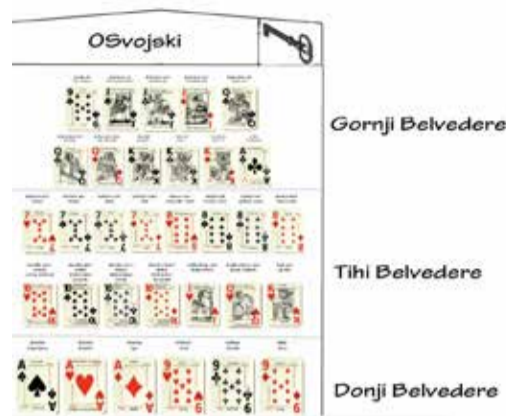
Premda je primarno profesorica na osječkom Ekonomskom fakultetu, Jasnu Horvat šira javnost zna kao autoricu inovativnih i nesvakidašnjih književnih naslova. I nije to samo hrvatska javnost, jer joj za promocije i sudjelovanja na književnim i inim kulturnim tribinama pozivi stižu od Crne Gore do Kine i SAD-a. Posljednjih mjeseci marljivo je istraživala i ispisivala stranice novoga romana, za koji smo uvjereni da će biti izvrsno štivo za čitanje, zagolicati našu maštu, potaknuti nas na promišljanje, igru.

Osijek je grad bogate povijesti duže od dvije tisuće godina u protegu te time kulturno raznolik i inspirativan. Grad je to koji je podignuo i brojne umjetnike, a njihovim djelima nadahnutim gradom Osijekom pridonosi se promociji Osijeka, Osječana i onih koji su u Osijeku boravili. Istaknuta osobnost važna za grad Osijek Eugen je Savojski, a najnoviji roman Jasne Horvat promišlja ga u povezanosti s Osijekom, Tvrdom i okruženjem.

▼ *Ove godine okrugla je obljetnica objavljivanja Vašeg prvog nagrađenog romana Az, tematski posvećenog glagoljici. Kako doznajem, Naklada Ljevak uskoro će objaviti Vaš novi roman, a pod uredništvom Nives Tomasević. O čemu je riječ?*

- Romanom *OSvojski* proslavljam posljednjih 10 godina književnoga rada i veći broj književnih naslova među kojima se izdvajaju romani *Atanor* (2017.), *Vilijun* (2016.), *Alivkot* (2014.), *Auron* (2011.) i putopisi *Antiatlas* (2014.). Međutim, 2009. sam objavila i roman *Bizarij*, posvećen bizarnim Osječanima, kakvima su bili Mačkamama, Waldinger, car Konstancije II., Isabela von Habsburg i brojni drugi. Sve to navodim jer se romanom *OSvojski* tematski vraćam Osijeku i Eugenu Savojskom, čije prinose propitujem i uspostavljam oulipovskim kodiranjem.

▼ *Prije tri godine Vaš je opus akademkinja Dubravka Oračić Tolić nazvala prestižnom složenicom Ars Horvatiana i naglasila kako su Vam oulipovci neskrivenim uzorom. Takva se povezanost nalazi u svim Vašim tekstovima u kojima za konstrukcijski okvir preuzimate zahtjevne strukture kakvima je, primjerice, kemijski sustav elemenata u *Atanoru*, magični kvadrat broja 12 u *Vilikonu* i *Vilijunu*, a glagoljica u *Azu*. Kakvom ste se konstrukcijskom dosjetkom poslužili u *OSvojskom*?*

torinske opatije darovane su mu kada je bio dvadesetpetogodišnjak, a jedna od njih nadahnula je Umberta Eca za roman *Ime ruže*. Takva književna asocijacija za mene je bila nadahnjujućom i zatvorila je lektirnu poruku jer Eca ubrajam u skupinu izabranih književnika.

▼ *Postoji li dio Osijeka koji ste posebno istaknuli? Ili mjesto koje Vas je potaknulo na pisanje ovog složenog roman-skog teksta?*

- Osim biljskoga dvorca te baranjskih posjeda - današnjeg Belja, na pisanje *OSvojskog* potaknulo me obnavljanje Stare pekare u Tvrđi za čiju je izgradnju bio zaslužan u trenutku njezina nastanka. Među posljednjim rečenicama u romanu stoji sljedeća: "Zamijetio sam da su prostorije u pekari označene igraćim kartama i da karte nose imena povezana s mojim životopisom. Sanjajući, hoda sam obnovljenom Eugenijom i u njoj se susretao s rijekama, osječkim vratima, okusima, skakačima, lovcima, damama, kraljevima i na koncu - asovima."

▼ *To znači da roman ima svoju građevinu i da je ona smještena u Tvrđi?*

- Upravo tako, *OSvojski* je oživljen obnovom zgrade stare pekare u Tvrđi za čiju je izgradnju bio zaslužan u trenutku njezina nastanka. Među posljednjim rečenicama u romanu stoji sljedeća: "Zamijetio sam da su prostorije u pekari označene igraćim kartama i da karte nose imena povezana s mojim životopisom. Sanjajući, hoda sam obnovljenom Eugenijom i u njoj se susretao s rijekama, osječkim vratima, okusima, skakačima, lovcima, damama, kraljevima i na koncu - asovima."

▼ *Navikli ste nas i na tehnološke inovacije zbog kojih se Vilijun i Atanor kolokvijalno nazivaju pametnim romanima. Je li OSvojski iznimka? Pretpostavljam da je i u njemu obilje QR kodova.*

- Kodovi brzog odgovora (QR kodovi) začudni su po svojoj sposobnosti spajanja otisnute knjige s internetom. *OSvojski* ih također sadrži, ali ovaj su put usmjereni na pretvaranje otisnutog teksta u zvučni tako što će se zvučni zapisi knjige učitati uz pomoć mobitela. Tako je *OSvojski* otisnuta zvučna knjiga, ali i knjiga čija će osječka promocija također biti kao jedan od sadržaja.

▼ *To znači da će posjetitelji predstavljajući u Osijeku biti dijelom romana? Kada planirate predstaviti OSvojskog i kako ćete organizirati snimanje predstavljanja?*

- Predstavljanje *OSvojskog* održat će se 12. travnja u 19 sati na Ekonomskom fakultetu u Osijeku na svečanosti zatvaranja Kreativne riznice. Snimanje predstavljanja organizira producentica Josipa Mijoč u suradnji s Institutom Andizet. Sa zadovoljstvom pozivam Osječane da se pridruže i da upoznaju Eugena Savojskog u ulozji sugradanina OSvojskog. ■

NOVI ROMAN U TISKU

Horvat: Unutrašnji svijet Eugena Savojskog moja je fikcija iz očišta Osijeka

Tematski se u romanu "OSvojski" vraća Osijeku i Savojskom, čije prinose propituje i uspostavlja oulipovskim kodiranjem

- S obzirom na to da je glavni junak Eugen Savojski i da se njegov život može promatrati kroz strategiju te da je posljednjih 20 godina života proveo kartajući piket, odlučila sam posegnuti za spajanjem 32 igrača simbola. Premda se čini kako je struktura romana uspostavljena na kartama, riječ je zapravo o spoju karata i šahovskih figura, a svaka karta/figura otkriva dio osobnosti glavnoga junaka. Radnja romana događa se diljem Europe, ali je središte radnje postavljeno u Osijek, Tvrdu, Kopački rit i Bilje te Bizovac. Dopustite mi citirati tri rečenice: "Igraču ploču vlastitog života zapisivao je u svom Tihom Belvederu - biljskom dvorcu podignutom nadomak Osijeka. Ondje je bivao OSjetnikom koji se prepuštao vlastitoj prirodi. Osjećati Osijek

za Eugena Savojskog značilo je bivati odsječeni od ostatka svijeta. Iz takva osjećaja odsječnosti nastale su i ove bilješke ispunjene okusima, osobama i osvajanjima."

▼ *Znači li to da se u OSvojskom mogu pronaći povijesne činjenice ili ste tekst gradili kao fiksijski doživljaj 17. i 18. stoljeća u kojima je živio Eugen Savojski? Jeste li i ovaj put spojili znanost i umjetnost?*

- Premda je nemoguće prezentirati svu istraženu historioografsku građu, *OSvojski* će, ipak, donijeti i izabrane povijesne dokaze. Zadivljena sam istraživačkim naporima kolega humanista, ali i građevinara te posebice entuzijasta bez čije

znanstveno-istraživačke podloge *OSvojski* ne bi mogao ugledati svjetlo dana. Unatoč vrlo konkretnoj podlozi, ipak je riječ o književnom tekstu, tako da je unutrašnji svijet Eugena Savojskog u cijelosti moja fikcija izrasla iz želje da ga pojašnjem kao Osječanina. Ujedno sam željela izgraditi kulturnu poveznicu sa svim gradovima u kojima je Savojski boravio ili ih izgrađivao, ali i s njegovim vrijednim građevinama u Tvrđi, u Bilju i Beču... popis im je poduži.

▼ *Koliko dugo ste radili na tekstu? Postoji li nešto iznenađujuće i Vama neočekivano?*

- Savojskog sam počela proučavati 2007. jer sam u to doba ispisivala *Bizarij* i upoznavala s poviješću Osijeka. Istražujući neobične osobe važne za Osijek, Eugen Savojski nametnuo se već tada te sam počela prikupljati literaturu i skicirati njegov portret. U romanu *Atanor* posvetila sam mu cijelo poglavlje, dodijelila mu ulogu kemijskoga elementa sumpora, a Institut Andizet snimio je istoimenu film. Posljednje dvije godine intenzivirala sam istraživanja i rad na rukopisu, tako da dovršetak *OSvojskog* zaokružuje višegodišnji istraživački i spisateljski postupak. Za mene je iznenađujuća bila informacija da je Eugen Savojski vrlo rano pristupio viteškom redu Zlatnoga runa te da je vlastitim sredstvima financirao svoje dragunske postrojbe. Dvije